

Gemeente Ouder-Amstel
T.a.v. College van B&W
Postbus 35
1190 AA Ouderkerk aan de Amstel

Amstelveen, 21 april 2022

Betreft: reactie bestuur Onderwijsgroep Amstelland op het haalbaarheidsonderzoek van de Amstelschool

Geachte dames en heren,

Naar aanleiding van de vergadering van de commissie Ruimte van 25 januari jl. is op 27 januari de motie "Doorpakken op goede huisvesting scholen" aangenomen door de raad van de gemeente Ouder-Amstel. In deze motie wordt het college onder andere het volgende gevraagd:

- Op korte termijn in gesprek te gaan met de Onderwijsgroep over een aangevulde aanvraag voor de huisvesting waarbij nieuwbouw/renovatie op de huidige locaties tot de mogelijkheden behoort;
- Op korte termijn in gesprek te gaan met de Onderwijsgroep over de (on)mogelijkheden van renovatie van het huidige gebouw van de Amstelschool tot een onderwijskundig optimale schoolomgeving;
- De Onderwijsgroep te vragen voor de Amstelschool:
 - o Een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage uit te voeren;
 - o In overleg met gemeente een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de mogelijkheid om de Amstelschool te renoveren/aan te passen naar: een levensduur van minimaal 25 jaar, Frisse school klasse B, BENG en een onderwijskundig optimaal gebouw.

De afgelopen maanden is er heel hard gewerkt om alle wensen, kansen en onmogelijkheden in kaart te brengen. Ook de politiek in Ouderkerk aan de Amstel maakt zich hard voor goed onderwijs, uiteraard binnen de mogelijkheden.

In overleg met de gemeente hebben wij Premark Advies en Architectuur de opdracht gegeven de bouwkundige rapportage en het onafhankelijke onderzoek uit te voeren conform de aangenomen motie. Deze week hebben wij de rapportage ontvangen van Premark advies en architectuur. Het onderzoek voegen wij als bijlage toe en wij zullen het ook openbaar maken.

Nu wij het rapport binnen hebben valt ons een aantal dingen op. In 2024 bestaat de Amstelschool alweer 50 jaar. Het is een heel degelijk gebouw wat ons nu in het licht van duurzaamheid en toekomstbestendig onderwijs voor een dilemma stelt, de inrichting maakt dat het gebouw ons onvoldoende in staat stelt om kwalitatief, toekomstbestendig onderwijs te kunnen bieden. De huidige situatie levert al een ruimtetekort op van 51 m2 en in de praktijk missen wij daadwerkelijk werkplekken en kunnen wij niet ons onderwijs zodanig vormgeven dat dit aansluit op onze visie op onderwijs. Wij willen kinderen goed voorbereiden op de toekomst en binnen het huidige onderwijs passen hierbij leerpleinen en stilte- en samenwerkingsplekken. Een oefenplaats binnen onze samenleving. Op deze manier kunnen instructies ook doeltreffend worden gegeven en bieden wij onderwijs op maat.

'Samen het beste uit jezelf halen', de visie van de Amstelschool; naast de cognitieve kant hoort hier ook de brede ontwikkeling bij. Wie ben ik op deze wereld? Hier hoort ook een ander aanbod bij, zoals de handvaardigheidslessen, muziek, dans en bewegend leren. Dit aanbod vraagt ook iets anders qua inrichting dan een klassikaal ingerichte school, zoals het Amstelschoolgebouw nu is.

Wij willen nu graag ingaan op de vragen die ons d.m.v. de motie 'Doorpakken op goede huisvesting scholen' zijn gesteld.

Op korte termijn in gesprek te gaan met de Onderwijsgroep over een aangevulde aanvraag voor de huisvesting waarbij nieuwbouw/renovatie op de huidige locaties tot de mogelijkheden behoort.

Als Onderwijsgroep Amstelland zijn wij zeker bereid om de mogelijkheid van een aangevulde aanvraag te onderzoeken naar nieuwbouw/renovatie op de huidige locatie. Hierbij vinden wij het wel zeer van belang dat de huisvesting past bij het onderwijs van nu en in de toekomst. Als wij het rapport van Premark bestuderen valt alleen de optie nieuwbouw hieronder. Dit is de enige optie waarbij er een school ontstaat die zowel op onderwijsconcept, bouwtechnisch, duurzaamheid, Frisse Scholen B en toekomstbestendigheid en flexibiliteit volledig positief scoort. Bij nieuwbouw zijn er mogelijkheden om leerpleinen te vormen en stilte- en samenwerkingsplekken. Er kunnen ook extra werkplekken worden gerealiseerd, zeer belangrijk in het kader van passend onderwijs. Bij renovatie en vernieuwbouw, al dan niet met uitbreiding, zijn die mogelijkheden er niet. Hier is sprake van een zeer beperkte winst op diverse gebieden. Met betrekking tot het onderwijsconcept blijft de uitkomst uit het onderzoek negatief.

Op korte termijn in gesprek te gaan met de Onderwijsgroep over de (on)mogelijkheden van renovatie van het huidige gebouw van de Amstelschool tot een onderwijskundig optimale schoolomgeving.

Zoals ook hierboven beschreven is renovatie voor ons geen optie. Een renovatie van de Amstelschool levert géén toekomstbestendig onderwijs op. Een renovatie zal wellicht bouwtechnische verbeteringen opleveren, maar doordat de huidige Amstelschool een gebouw is, gebaseerd op het vroegere traditionele onderwijs met 5 standaard klaslokalen en een lokaal voor de peuteropvang en naschoolse opvang op de begane grond, en 4 lokalen op de 1e verdieping, biedt dit geen ruimte meer aan het toekomstig bestendig onderwijs.

Het tegenwoordige onderwijs is gericht op dat de bouwkundige inrichting sterk bepaald wordt door de activiteiten die erin plaats moeten vinden. Op de begane grond zijn de lokalen ruim, maar zijn er geen mogelijkheden om op de gang groepsdoorbroken speel- en werkruimtes te creëren. Bij een renovatie kan er iets van een wijziging van de inrichting plaatsvinden, maar dit is zeer beperkt en houdt nog steeds de klassikale inrichting in stand. Juist de overgang van groep ½ naar 3 vraagt meer samenhang en gedeelde werk- en speelplekken. En in de bovenbouw willen en moeten wij meer gepersonaliseerd onderwijs kunnen bieden met een leerplein, stilte- en samenwerkplekken. Als we naar het rapport kijken ontstaat er boven een verschuiving van magazijnen naar toiletruimtes, hierdoor ontstaat er een iets ruimere gang boven met werkplekken, maar dit gaat ten koste van de magazijnen die wij ook heel hard nodig hebben. Daarnaast worden de minimale werkplekken op de bovenverdieping omgeven door diverse deuren waardoor niet optimaal gebruik kan worden gemaakt van de muren om werkplekken in te kunnen richten. Binnen renovatie ontstaat er geen mogelijkheid tot het creëren van doe-ruimten, waaronder bijvoorbeeld handvaardigheid en techniek. Terwijl dit essentieel is voor onze visie op het stimuleren van een brede ontwikkeling.

Die activiteiten worden afgeleid van de onderwijskundige en pedagogische uitgangspunten van de school die samenhangen met maatschappelijke ontwikkelingen. Cruciaal is het toepassen van:

- Het vergroten van de zelfstandigheid en verantwoordelijkheid doordat kinderen meer in aparte ruimtes en werkplekken kunnen werken.
- De doorgaande lijn binnen de groepen door het delen van werk- en speelplekken.

- Verschillende werkvormen inclusief individueel werken en uitleg aan kleine groepen.
- Werken in doe-ruimten (techniek, handvaardigheid, musiceren, drama etc.), inclusief buitenruimte van de school en stilteplekken.
- ICT en Multimedia
- Vakoverstijgend leren
- Opdracht/ project gestuurd werken inclusief presentaties van kinderen
- Verschillende groepsgroottes en samenstelling hanteren d.m.v. flexibele ruimtes en werkplekken
- Verbinding in zichtbaarheid en activiteit

Wat verder belangrijk is om te melden dat wij op dit moment een groot tekort hebben aan werkplekken voor personeel. Door passend onderwijs zijn intern begeleiders, remedial teachers, externe ondersteuners en leerkrachtondersteuners essentieel voor ons onderwijs. Binnen een renovatie komen er géén nieuwe werkplekken bij.

Kortom; bij renovatie zijn de volgende belangrijke onderdelen NIET (of ZEER beperkt) mogelijk:

- Leerpleinen
- Stilte- en samenwerkingsplekken
- Oefenplekken voor zelfstandigheid en verantwoordelijkheid ter voorbereiding op het voortgezet onderwijs
- Ruimtes in te zetten voor o.a. handvaardigheid en techniek
- Flexibele inrichting
- Meer verbinding met een doorgaande lijn tussen groep 2 en 3
- Uitbreiding van werkplekken van personeel voor passend onderwijs, maar ook voor de dagelijkse werkzaamheden essentieel voor de kwaliteit van het onderwijs

Renovatie levert dan ook een aantal risico's en vragen op:

Kunnen wij het onderwijs blijven bieden waar de kinderen recht op hebben, met de mogelijkheden van meer zelfstandigheid en verantwoordelijkheid? Kunnen wij de kinderen voldoende bieden m.b.t. de brede ontwikkeling, zoals handvaardigheid en techniek? Kunnen wij nog gelijkwaardig opereren t.o.v. de Jan Hekman en Het Kofschip als zij wel die mogelijkheden bieden? Kiezen ouders straks nog voor de Amstelschool als bovengenoemde onderdelen van toekomstbestendigheid onderwijs niet aanwezig zijn? Wat gaat dit doen met ons leerlingaantal? Behouden wij ons bestaansrecht? Zijn wij als werkgever nog aantrekkelijk genoeg voor personeel om te kiezen voor de Amstelschool? Zal de Amstelschool met klassikaal onderwijs en te weinig werkplekken en doe-plekken nog passen bij de huidige en toekomstige generatie leerkrachten die iets anders wensen of hebben geleerd? Hebben wij straks nog voldoende personeel, zeker gezien de krapte op de arbeidsmarkt die nu al aan alle kanten voelbaar is?

De Onderwijsgroep te vragen voor de Amstelschool:

- **Een overeenkomstig NEN 2767 opgestelde bouwkundige rapportage uit te voeren;**
- **In overleg met gemeente een onafhankelijk onderzoek uit te laten voeren naar de mogelijkheid om de Amstelschool te renoveren/aan te passen naar: een levensduur van minimaal 25 jaar, Frisse school klasse B, BENG en een onderwijskundig optimaal gebouw.**

In de bijlagen vindt de opgestelde bouwkundige rapportage en het onafhankelijke onderzoek naar renovatie.

Communicatie

Aangezien wij pas net het rapport ontvangen hebben, is er nog geen nieuwe inhoudelijke informatie naar de medezeggenschapsraad, team en ouders gegaan. Zodra duidelijk is wat mogelijke vervolgstappen zijn, zullen wij uiteraard weer met onze achterban communiceren. Vanuit transparantie willen wij dan ook het haalbaarheidsonderzoek en onze reactie daarop delen met ouders en het team. Bij elke vergadering van de medezeggenschapsraad wordt er standaard een update gegeven van alle ontwikkelingen.

Alleen nieuwbouw biedt een oplossing voor de knelpunten en wensen en eisen van toekomstbestendig onderwijs. U zult dan ook begrijpen dat dit voor ons de enige reële optie biedt om het onderwijs te kunnen bieden waar Onderwijsgroep Amstelland voor staat.

Wij plaatsen hierbij de kanttekening dat het eerder onderzochte scenario 'Twee scholen onder één dak' nog steeds onze voorkeur heeft. Wij denken hierbij voor lange duur het onderwijs te kunnen bieden waar wij voor staan en dat wij willen bieden aan de kinderen in Ouderkerk aan de Amstel.

Wij willen ook uitspreken dat wij ermee kunnen leven als de gemeente tot de conclusie komt dat Twee scholen onder één dak niet haalbaar is en besluit tot nieuwbouw van beide scholen op de huidige locaties.

Ook hebben we begrepen dat de financiën en de inhoudelijke argumenten zwaar wegen bij een definitief besluit. Daarom hebben we de verschillen tussen scenario 3 (uitbreiding + vernieuwbouw) en scenario 4 (vervangende nieuwbouw) in een separate bijlage bij deze brief nog eens nader belicht.

Wij wensen u veel wijsheid toe met de besluitvorming en zijn uiteraard bereid tot nadere toelichting in het geval er vragen zijn.

Met hartelijke groet,

Ineke van der Linden
College van Bestuur Onderwijsgroep Amstelland

Volgende blad: bijlage: nadere vergelijking scenario 3 en 4.

Bijlage: nadere vergelijking scenario 3 en 4.

1. Onderwijskundig.

In de brief en de bijlagen zijn alle knelpunten uitvoerig beschreven. Het heeft geen zin deze hier nog eens te herhalen.

Scenario 3 lost de knelpunten maar ten dele op.

Daar komt bij dat de flexibiliteit voor de toekomst met deze variant als het ware “op slot” wordt gezet. Wanneer scenario 3 wordt doorgevoerd zijn de mogelijkheden tot uitbreiding en/of nadere aanpassing zeer beperkt. Los van het ten dele oplossen van de huidige problematiek komt daarbij dat anticiperen op toekomstige ontwikkelingen min of meer is uitgesloten.

2. Technisch

Bij scenario 3 is er weliswaar sprake van een aanzienlijke verbetering. Een aantal knelpunten zoals de koudebruggen en de droge lucht zijn bij scenario 3 nog niet opgelost.

Met ingrijpende maatregelen en extra financiële middelen is hiervoor mogelijk ook wel een oplossing te vinden. Wanneer gekozen wordt voor variant 3 zullen deze onderwerpen zeker aan bod komen. Bij een investering voor 25 jaar horen immers ook passende oplossingen voor een periode van 25 jaar.

3. Financieel

De financiële afweging is voor de gemeente mogelijk van zwaarwegend belang. Op investeringsniveau is het verschil relatief groot. De kosten voor scenario 4 (volledige nieuwbouw) zijn circa 77 % hoger geraamd dan de kosten voor scenario 3: uitbreiding + vernieuwbouw.

Voor de gemeentelijke begroting zijn de jaarlasten van belang. Het verschil in afschrijvingstermijn van 40 jaar bij nieuwbouw en 25 jaar bij uitbreiding + vernieuwbouw leidt tot geheel andere percentages, namelijk 33 % extra (rente 2 %, lineaire afschrijving) en 27 % extra (rente 2 %, op basis van annuïteit)

In de praktijk zijn de verschillen in jaarlasten waarschijnlijk lager op basis van onderstaande argumenten:

- risicoprofiel vernieuwbouw

Bij vernieuwbouw zijn de risico's hoger. De ervaring leert dat bij dergelijke projecten vaker sprake is van een overschrijding omdat er tijdens het ontwikkel- en bouwproces onverwachte zaken aan het licht komen.

- meebewegen met het ambitieniveau

Bij vernieuwbouw gelden min of meer dezelfde technische standaards als bij nieuwbouw. Deze zijn niet altijd binnen de budgetkaders te realiseren. Tijdens het ontwikkelproces is de kans groot dat extra middelen nodig zijn “om het goed te doen”.

- inpassingsverlies

In het rapport komt de “efficiënte ruimte” niet aan bod. De bruto vloeroppervlakte voor nieuwbouw en vernieuwbouw zijn 1:1 met elkaar vergeleken. In de praktijk blijkt dat het aanpassen van een bestaand gebouw doorgaans leidt tot inpassingsverlies, waardoor extra kosten en extra middelen nodig zijn.

Wanneer deze argumenten worden meegewogen is er mogelijk sprake van een financieel verschil van om en nabij 20 % op jaarlastenniveau en opzichte van scenario 3. Dat is een beperkt en te overzien financieel verschil voor een duurzame investering voor 40 jaar.